

GERİATRİK KEDİLERDE DAVRANIŞ DEĞİŞİMİ

İyi bir beslenme, daha iyi veterinerlik hizmetleri ve evde iyi bakım ile kediler 20 yıl öncesine göre çok daha uzun yaşıyorlar. Son yıllarda kedilerin yaşı ve yaşam evreleri yeniden tanımlandı: Yaşı 11-14 arasında olan kediler, yaşlı olarak tanımlanırken 15 yaş ve üzerinde olanlar süper yaşlı kedi olarak tanımlanmaktadır.

Resim 1: 14 yaşında sarı erkek kedi (Fotoğraf Beste Sığircı tarafından çekilmiştir).

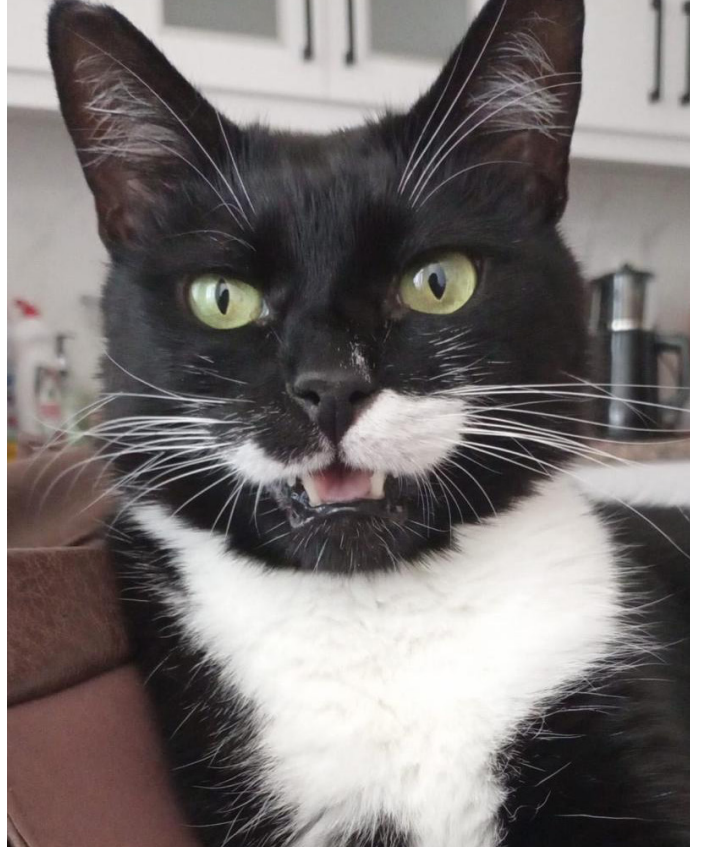
YAŞLANMANIN ETKİLERİ

Artan yaş ile birlikte bir kedinin fizyolojisinde, davranışında ve belirli hastalıklara karşı savunmasızlığında birçok değişiklik gözlenir. Fizyolojik değişiklikler ara-

sında yiyecekleri koklama ve tatma yeteneğinin azalması, yağ ve protein sindirme kapasitesinin azalması, işitmenin azalması, bağışıklık fonksiyonunda gerileme, cilt elastikiyetinin ve stres toleransının azalması yer alır.

Daha fazla kilo alma eğilimlerinde olabilirler çünkü hareketleri kısıtlı ve yavaştır, sindirim sistemleri yavaşlamıştır.

Yaşlanma doğal bir süreçtir. Birçok karmaşık fiziksel değişiklik ilerleyen yıllarla eşlik etse de yaş almak bir hastalık değildir.

Resim 2: 8 yaşında erkek kedi (Fotoğraf Beste Sığircı tarafından çekilmiştir)

DAVRANIŞSAL DEĞİŞİKLİKLER

Yaşlandıkça genellikle meydana gelen fizyolojik değişikliklerin doğrudan bir sonucu olarak kedilerin davranışları da değişir. Daha az avlanırlar, dışarıda daha az zaman geçirirler. Genellikle daha az aktiftirler ve daha uzun süre uyurlar. İştahları azalmış olabilir, oynamaya daha az istekli olabilirler. Ayrıca daha güvensiz olma eğilimindedirler. Bu nedenle potansiyel olarak sahiplerine bağımlı olurlar. Daha agresif olabilecekleri gibi daha sakin de olabilmektedirler.

BAKIM

Yaşlı kediniz kendisine daha az bakım yapabilir. Bu nedenle kedinizin düzenli bakımları siz sahiplerine düşüyor. Ilık su ile nemlendirilmiş ya da uygun bir hayvan antiseptiği ile nemlendirilmiş pamuklarla kedinizin ağız çevresini, kulak içlerini, burnunu, gözünü ve anüs etrafında varsa bir akıntı ya da kalıntı silmeniz uygun olur. Bunun dışında yumuşak bir fırça veya ince bir tarak yardımı ile nazik bir şekilde kedinizi tarayabilirsiniz.

DİŞ KONTROLLERİ

Ağız kokusu (kötü nefes), salya akıtma, yemek yerken zorlanma bizlere ağız ve diş sağlığı hakkında belirtiler vermektedir. Yaşlı kedimizin düzenli diş kontrollerini yaptırmak, diş eti kızarıklıklarını kontrol altında tutmak bu nedenle önemlidir. Bu bize düzenli beslenme için sinyal verir.

Resim 3: 10 yaşındaki kedinin taranması ve diş kontrolü (Fotoğraf Beste Sığircı tarafından çekilmiştir)

İŞTAHI TEŞVİK ETMEK

Yaşlı kedilerde iştah daha az olabilmektedir. Bunun sebebi koku ve tat alma duyularının azalması ve mamada seçicilik olabileceği gibi uyanık kalma sürelerinin azalması da olabilir.

Bu durumda iştahı teşvik etmenin bazı yolları vardır:

- Mamasını az az ve sık aralıklarla vermek
- Gürültüden uzak sakin bir alanda besleme yapmak
- Yeni mama çeşitleriyle olağan mamayı karıştırarak denemek
- Mamaları oda sıcaklığında servis etmek
- Elle beslemek, mamanın tadına bakmasını sağlamak
- Yeni lezzetler sunmak.

Yaşlı kediler için doğru beslenme yaşam kalitesi açısından önemlidir. Kedinizi diyetine uygun beslemek metabolizma ve sindirim açısından önemlidir.

OYNAMAK

Kedinizin favori oyuncağı var ise kedinizi oynatmaya çalışmak, hareket etmeye teşvik etmek açısından gayet yeterlidir. Uzun oyuncaklar, kedinizin bir tarafına yatıp ön patilerini kullanarak oyuncağı almasına ve arka patileri ile tekmelemesine olanak sağlayabilir. Bu hareket, birçok kedinin sevdiği ve gergin arka bacaklar için oldukça iyi bir egzersizdir.

Resim 4: Biri 8, diğeri 7 yaşında olan iki kardeş kedinin oyun saati (Fotoğraf Beste Sığircı tarafından çekilmiştir)

DÜZENLİ SAĞLIK KONTROLLERİ

Veteriner hekiminiz, kedinizin yaşını ve genel sağlığını göz önünde bulundurarak onun için en uygun kontrol sıklığını önerecektir. Düzenli muayene ve kontroller yapılırsa bile her şeyin yolunda olup olmadığının ilk sinyallerini tespit etmek için evde dikkatli ve takipli ilerlemek en doğrusudur. Bunlar; ani kilo kayıpları, iştah kaybı, daha sık su içmek, topallık, zıplama zorluğu, uyuşukluk, vücudun herhangi bir yerinde yumrular ya da yaralar tüy dökümleri, saklanma, seslenme, karakteristik olmayan davranışlardır. Bunları hekiminize bildirmeniz halinde rutin kontrollerin yapılma sıklığı belirlenir.

İLAÇ VE TAKVİYELER

Veteriner hekimler tarafından önerilen ilaçlar ve takviyeler yaşlı kediler için düzenli olarak kullanılmalıdır. Herhangi bir yan etki ile karşılaşıldığında veteriner hekime mutlaka danışılmalıdır.

Resim 5: Rutin kontrollere gelen 7 yaşında erkek kedi (Fotoğraf Beste Sığircı tarafından çekilmiştir)

Resim 6: 13 yaşında iki dişi kedi (Fotoğraf Beste Sığircı tarafından çekilmiştir)

Yazarın Notu

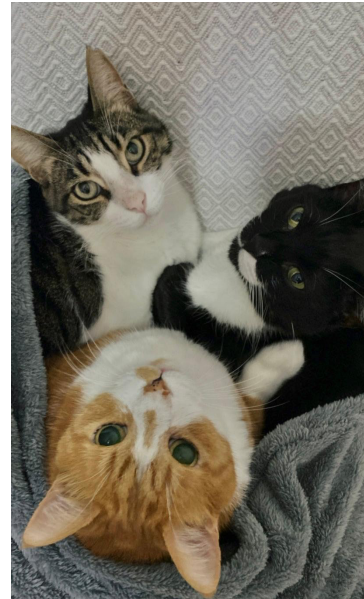
Kendi kedilerimde ve çevremdeki ev kedilerinde gözlemlediğim kadarıyla; yaşlı kedilerin diğer kedilerle anlaşması aslında bireysel karakterlerine, geçmiş deneyimlere ve genel sağlık durumuna bağlı olarak değişebiliyor.

3 tane yaşlı kedi annesi olarak; en yaşlı (14) kedimi göz önünde bulundurduğumda, diğer yaşlı kedilerime göre daha sakin ve rutine bağlı hareket ettiğini gözlemlemekteyim. En yakın arkadaşımın aynı yaşta (13) olan iki dişi kedisinin davranışlarında ise tamamen karaktere bağlı değişimler gözlemliyoruz. Biri yaş aldıkça daha hareketli ve konuşkan olmasına karşılık diğeri daha sakin ve uyumaya eğilimli bir kedir. Genel anlamda fark ettiğimiz diğer bir durum ise, bu yaşlı kedilerimizde stres faktörünü minimumda tuttuğumuzda birbirlerine ve evdeki insanlara yaklaşımları çok daha uyumludur.

Arkadaşımın kedilerinden ve kendi kedilerimden yola çıktığımda, yaşlı kedilerimizin her birinin farklı olduğunu biliyor; onların duygusal, fiziksel sınırlarına saygı göstermenin önemini farkındalığını yaşıyor ve yaşam kalitelerini maksimumda tutarak onları sevgiyle büyütme özen gösteriyoruz.

Kaynakça

Elderly cats – special considerations (2018). Erişim Adresi: <https://icatcare.org/advice/elderly-cats-special-considerations/>

Resim 7: 14, 8 ve 7 yaşında üç erkek kedi (Fotoğraf Beste Sığircı tarafından çekilmiştir)

**VETERİNER TEKNİKERİ
BESTE SİĞİRCİ**

